



## การวิเคราะห์ภูมิหลังของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 9

ในบทที่ 4 นี้ จะเป็นการเสนอผลของการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัย แสดงให้เห็นถึงภูมิหลังของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 9 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา และผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 9 ในด้านต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

### ภูมิหลังของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 9

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ จะเป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับภูมิหลังในด้านการที่ผู้วิจัยเลือกมาศึกษา โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย เพื่อเปรียบเทียบภูมิหลังของครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 9 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

#### ก. ลักษณะทั่วไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2  
แสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 9  
(ตัวอย่างประชากร) จำแนกตามเพศและตำแหน่งในปัจจุบัน

ตำแหน่งปัจจุบัน	เพศ					
	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ครูใหญ่	55	98.21	1	1.79	56	100.00
อาจารย์ใหญ่	48	100.00	0	0	48	100.00
ผู้อำนวยการโรงเรียน	17	80.95	4	19.05	21	100.00
รวม	120	96.00	5	4.00	125	100.00

จากตารางที่ 2 จะเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 96.00 เป็นชาย และเป็นหญิง ร้อยละ 4.00 เมื่อพิจารณาจากการดำรงตำแหน่งในปัจจุบันแล้ว พบว่า ครูใหญ่เป็นชายร้อยละ 98.21 และเป็นหญิงเพียงร้อยละ 1.79 อาจารย์ใหญ่เป็นชายทั้งหมด ส่วนผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นชายร้อยละ 80.95 และเป็นหญิงร้อยละ 19.05

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3  
แสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 9  
จำแนกตามอายุ (นับถึง 30 เมษายน 2525) และตำแหน่งปัจจุบัน

อายุ (ปี)	ครูใหญ่		อาจารย์ใหญ่		ผู้อำนวยการ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 25	0	0	0	0	0	0	0	0
25 - 34	20	35.17	7	14.80	0	0	27	21.60
35 - 44	30	53.57	25	52.08	6	28.57	61	48.80
45 - 54	5	8.93	15	31.25	12	57.14	32	25.60
55 ขึ้นไป	1	1.79	1	2.08	3	14.29	5	4.00
รวม	56	100.00	48	99.99	21	100.00	125	100.00

จากตารางที่ 3 จะเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่ร้อยละ 48.80 เป็นผู้ที่มีอายุระหว่าง 35 - 44 ปี รองลงมาคือร้อยละ 25.60 เป็นผู้ที่มีอายุระหว่าง 45 - 54 ปี และร้อยละ 21.60 เป็นผู้ที่มีอายุระหว่าง 25 - 34 ปี

เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละตำแหน่ง พบว่า ครูใหญ่และอาจารย์ใหญ่ส่วนใหญ่ร้อยละ 53.57 (N = 56) และร้อยละ 52.08 (N = 48) ตามลำดับจะมีอายุระหว่าง 35 - 44 ปี สำหรับตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนนั้น พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 57.14 มีอายุระหว่าง 45 - 54 ปี รองลงมาคือร้อยละ 35.71 เป็นครูใหญ่ที่มีอายุระหว่าง 25 - 34 ปี ร้อยละ 31.25 เป็นอาจารย์ใหญ่ที่มีอายุระหว่าง 45 - 54 ปี และร้อยละ 28.57 เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีอายุระหว่าง 35 - 44 ปี เป็นที่น่าสังเกตว่า ทั้งครูใหญ่และอาจารย์ใหญ่ที่มีอายุระหว่าง 35 - 44 ปี มีจำนวนมากกว่าร้อยละ 50.00 ขึ้นไปในแต่ละกลุ่ม

ข. ลักษณะทางคานงุมิลำเนาเดิม

ตารางที่ 4

ลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 9 จำแนกตามจังหวัดภูมิลำเนาเดิม และตำแหน่งในปัจจุบัน

ภูมิลำเนาเดิม (จังหวัด)	ครูใหญ่	อาจารย์ใหญ่	ผู้อำนวยการ	รวม	
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ
กรุงเทพมหานคร	1	0	1	2	1.60
กาฬสินธุ์	2	2	0	4	3.20
ขอนแก่น	11	8	1	20	16.00
ชัยภูมิ	1	0	0	1	0.80
ตราด	0	0	1	1	0.80
นครปฐม	1	0	1	1	0.80
นครพนม	0	1	0	1	0.80
นครราชสีมา	1	1	1	3	2.40
พัทลุง	0	1	0	1	0.80
เพชรบุรี	0	1	0	1	0.80
มหาสารคาม	0	2	2	4	3.20
ยโสธร	1	1	0	2	1.60
ร้อยเอ็ด	1	1	0	2	1.60
ลพบุรี	1	0	0	1	0.80
เลย	6	4	2	12	9.60
ศรีสะเกษ	0	1	1	2	1.60
สกลนคร	12	8	4	24	19.20

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ภูมิภาค (จังหวัด)	ครูใหญ่ จำนวน	อาจารย์ใหญ่ จำนวน	ผู้อำนวยการ จำนวน	รวม จำนวน	ร้อยละ
สงขลา	0	1	0	1	0.80
สุรินทร์	1	1	0	2	1.60
หนองคาย	6	7	3	16	12.80
อ่างทอง	0	0	1	1	0.80
อุครธานี	10	8	3	21	16.80
อุบลราชธานี	1	0	1	2	1.60

จากตารางที่ 4 จะเห็นว่า ส่วนใหญ่ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ร้อยละ 19.20 มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในจังหวัดสกลนคร รองลงมาคือร้อยละ 16.80 มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในจังหวัดอุครธานี และร้อยละ 16.00 มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในจังหวัดขอนแก่น สรุปโดยส่วนรวมได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ประมาณร้อยละ 74.00 มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตการศึกษา 9 หรือประมาณร้อยละ 92.00 มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



## ตารางที่ 5

แสดงลักษณะของการดำรงตำแหน่งปัจจุบันกับภูมิลำเนาเดิมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา  
ในเขตการศึกษา 9 จำแนกตามตำแหน่งปัจจุบัน

การดำรงตำแหน่ง	ครูใหญ่		อาจารย์ใหญ่		ผู้อำนวยการฯ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ดำรงตำแหน่งอยู่ ในภูมิลำเนาเดิม								
ของตน	42	75.00	29	60.42	8	38.10	79	63.20
ดำรงตำแหน่งอยู่ใน จังหวัดซึ่งมิใช่ภูมิลำเนาเดิม								
สำเนาเดิม	14	25.00	19	39.58	13	61.90	46	36.80
รวม	56	100.00	48	100.00	21	100.00	125	100.00

จากตารางที่ 5 จะเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่ร้อยละ 63.20 ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในภูมิลำเนาเดิม ส่วนอีกร้อยละ 36.80 ดำรงตำแหน่งอยู่ในจังหวัดซึ่งมิใช่ภูมิลำเนาเดิมของตน เมื่อพิจารณารายละเอียดของแต่ละตำแหน่งแล้วพบว่า ครูใหญ่และอาจารย์ใหญ่ ส่วนใหญ่ร้อยละ 75.00 และ 60.42 ตามลำดับดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนในจังหวัดซึ่งเป็นภูมิลำเนาเดิม ส่วนตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน พบว่า มีลักษณะตรงกันข้าม กล่าวคือ ส่วนใหญ่ร้อยละ 61.90 ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารโรงเรียนในจังหวัดอื่นซึ่งมิใช่ภูมิลำเนาเดิม

ค. ลักษณะทางสถานภาพการสมรส

ตารางที่ 6

แสดงสถานภาพการสมรสของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 9  
จำแนกตามตำแหน่งปัจจุบัน

สถานภาพสมรส	ครูใหญ่		อาจารย์ใหญ่		ผู้อำนวยการฯ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	5	8.93	0	0	2	9.52	7	5.60
สมรส	49	87.50	47	97.92	19	90.48	115	92.00
หม้าย	0	0	1	2.08	0	0	1	0.80
หย่าร้าง	2	3.57	0	0	0	0	2	1.60
รวม	56	100.00	48	100.00	21	100.00	125	100.00

จากตารางที่ 6 จะเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 92.00 เป็นผู้สมรส (แต่งงานแล้ว) รองลงมาคือร้อยละ 5.60 เป็นโสด นอกจากนั้นยังพบว่ามีการหย่าร้างและเป็นหม้ายเป็นจำนวนน้อยมาก เพียงร้อยละ 1.60 และ 0.80 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณารายละเอียดในตำแหน่งแล้ว พบว่า ส่วนใหญ่มีสถานภาพการสมรสในลักษณะเดียวกันทั้ง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการโรงเรียน คือ มีการสมรส (แต่งงานแล้ว) ร้อยละ 87.50, 97.92 และ 90.48 ตามลำดับ มีครูใหญ่และผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นโสดเพียงร้อยละ 8.93 และ 9.52 ตามลำดับ อาจารย์ใหญ่ไม่มีผู้ที่เป็นโสดเลย นอกจากนั้นยังพบว่า มีการหย่าร้างเฉพาะผู้ที่ เป็นครูใหญ่ เพียงร้อยละ 3.57 และเป็นหม้ายเฉพาะผู้ที่ เป็นอาจารย์ใหญ่ เพียงร้อยละ 2.08

ง. ลักษณะทางค่านิยมอาชีพหรือมารดาหรือผู้ปกครอง

ตารางที่ 7

แสดงอาชีพของบิดา หรือมารดา หรือผู้ปกครอง ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา  
ในเขตการศึกษา 9 จำแนกตามลักษณะหรือประเภทของอาชีพและตำแหน่งปัจจุบัน

ตำแหน่ง	ลักษณะหรือประเภทของอาชีพของบิดา						
	รับราชการ	ทำส่วนตัว ทำนา	ทำส่วนตัว ทำไร่	ค้าขาย	เจ้าของ ธุรกิจ ขอมรดก	แม่บ้าน	ไม่ตอบ
	จำนวน (ความถี่)						
ครูใหญ่	15	27	0	8	0	1	5
อาจารย์ใหญ่	23	14	3	6	0	0	2
ผู้อำนวยการ	9	5	1	1	1	1	3
รวม	47	46	4	15	1	2	10
ร้อยละ	40.87	40.00	3.48	13.04	0.87	1.74	

ลักษณะอาชีพของบิดา หรือมารดา (ในกรณีที่ไม่มียศ) หรือผู้ปกครอง (ในกรณีที่ไม่มียศมารดา) ซึ่งเป็นผู้ให้ความอุปการะเลี้ยงดู และให้การศึกษาก่อนเริ่มการประกอบอาชีพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังที่แสดงรายละเอียดในตารางที่ 7 นั้น จะเห็นได้ว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 40.87 (N = 47) เป็นผู้ที่มีบิดาหรือมารดาหรือผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ รองลงมาคือร้อยละ 40.00 (N = 46) เป็นผู้ที่มีบิดาหรือมารดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพทำนา ซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงกันมาก และร้อยละ 13.04 เป็นผู้ที่มีบิดาหรือมารดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขาย

เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละตำแหน่งแล้ว จะเห็นว่า ครูใหญ่เป็นผู้ที่มีบิดาหรือมารดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพทำนามากที่สุดคือ ร้อยละ 52.94 (N = 51) อาจารย์ใหญ่





ตารางที่ 8 (ต่อ)

อัตราเงินเดือน (บาท)	ครูใหญ่		อาจารย์ใหญ่		ผู้อำนวยการ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
8,055	0	0	0	0	0	0	0	0
8,475	1	1.82	0	0	0	0	1	0.81
8,895	0	0	0	0	3	14.29	3	2.42
9,385	0	0	0	0	2	9.52	2	1.61
9,875	0	0	0	0	2	9.52	2	1.61
10,365	0	0	0	0	4	19.05	4	3.23
10,855	0	0	0	0	1	4.76	1	0.81
11,415	0	0	0	0	1	4.76	1	0.81
11,975	0	0	0	0	1	4.76	1	0.81
12,535	0	0	0	0	1	4.76	1	0.81
13,093	0	0	0	0	2	9.52	1	1.61

จากตารางที่ 8 จะเห็นว่า โดยส่วนรวมแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา (N = 124) ได้รับเงินเดือนในปีงบประมาณ 2525 สูงสุด 13,095 บาท ต่ำสุด 3,535 บาท ปรากฏว่ามีผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวนเกินกว่าครึ่งหนึ่ง คือ จำนวน 66 คน หรือร้อยละ 53.23 มีเงินเดือนอยู่ระหว่าง 4,945 บาท - 6,585 บาท ซึ่งเป็นอัตราเงินเดือนของข้าราชการพลเรือนหรือข้าราชการครู ระดับ 5 นอกจากนี้จะเห็นว่า อัตราเงินเดือนระหว่าง 4,165 บาท - 5,205 บาท ในช่วงนี้จำนวนผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับเงินเดือนในแต่ละชั้น มีจำนวนเท่ากัน คือประมาณร้อยละ 6.00

เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละตำแหน่งแล้ว พบว่า ครูใหญ่ (N = 55) ได้รับเงินเดือนสูงสุด 8,475 บาท และต่ำสุด 3,535 บาท ส่วนใหญ่ร้อยละ 12.73 ได้รับเงินเดือน 4,165 บาท และ 4,685 บาท อาจารย์ใหญ่ (N = 48) ได้รับเงิน

เดือนสูงสุด 7,285 บาท และต่ำสุด 4,425 บาท ส่วนใหญ่ร้อยละ 27.08 ได้รับเงิน  
เดือน 6,025 บาท ผู้อำนวยการโรงเรียน ( N = 21) ได้รับเงินเดือนสูงสุด 13,095  
บาท ต่ำสุด 6,025 บาท (ผู้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน) ส่วนใหญ่ร้อยละ  
19.05 ได้รับเงินเดือน 10,365 บาท

ฉ. ลักษณะทางคานาคณูฉิทางการศีกษาวิชาสามัญชั้นสูงสุดและวิชาพีพชนสูงสุด

ตารางที่ 9

แสดงคณูฉิทางการศีกษาวิชาสามัญชั้นสูงสุด จำแนกตามระดับชั้นและตำแหน่ง

วุฒิ(ระดับชั้น)	ครูใหญ่		อาจารย์ใหญ่		ผู้อำนวยการฯ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ม.6 หรือ ม.ศ.3	42	75.00	42	87.50	13	61.90	97	77.60
ม.8 หรือประโยค เตรียมอุดมศีกษา								
หรือ ม.ศ.5	12	21.43	6	12.50	8	38.10	26	20.80
ม.ศ.4	1	1.785	0	0	0	0	1	0.80
ม.ศ.6	1	1.785	0	0	0	0	1	0.80
รวม	56	100.00	48	100.00	21	100.00	125	100.00

จากตารางที่ 9 จะเห็นว่า โดยส่วนรวมแล้ว ส่วนใหญ่ของผู้บริหารโรงเรียน  
มัธยมศีกษา ร้อยละ 77.60 มีวุฒิวิชาสามัญชั้นสูงสุด มัธยมปีที่ 6 (ม.6) หรือมัธยม  
ศีกษาปีที่ 3 (ม.ศ.3) รองลงมาคือร้อยละ 20.80 มีวุฒิวิชาสามัญชั้นสูงสุด มัธยมปีที่ 8  
(ม.8) หรือประโยคเตรียมอุดมศีกษา หรือมัธยมศีกษาปีที่ 5 (ม.ศ.5)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของแต่ละตำแหน่ง พบว่า ทั้งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการโรงเรียน ส่วนใหญ่ร้อยละ 75.00, 87.50 และ 61.90 ตามลำดับ มีวุฒิปริญญาชั้นสูง มีชั้นปีที่ 6 (ม.6) หรือ มีชั้นศึกษาปีที่ 3 (ม.ศ.3)

ตารางที่ 10

แสดงคุณวุฒิทางการศึกษาวิชาชีพชั้นสูงสุด จำแนกตามระดับและตำแหน่ง

วุฒิ	ครูใหญ่		อาจารย์ใหญ่		ผู้อำนวยการฯ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	0	0	1	2.80	0	0	1	0.80
ปริญญาตรี	54	96.43	42	87.50	13	61.90	109	87.20
สูงกว่าปริญญาตรี	2	3.57	5	10.42	8	38.10	15	12.00
รวม	56	100.00	48	100.00	21	100.00	125	100.00

จากตารางที่ 10 จะเห็นว่า โดยส่วนรวมแล้ว ส่วนใหญ่ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคือ ร้อยละ 87.20 เป็นผู้ที่มีวุฒิปริญญาตรี รองลงมาคือ ร้อยละ 12.00 เป็นผู้ที่มีวุฒิสสูงกว่าปริญญาตรี และมีเพียงร้อยละ 0.80 เท่านั้นที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของแต่ละตำแหน่งแล้ว พบว่า ครูใหญ่และผู้อำนวยการโรงเรียนทั้งหมด มีวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี ส่วนอาจารย์ใหญ่นั้น เกือบจะทั้งหมดที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี พบเพียงคนเดียวเท่านั้นที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีคือ ได้รับประกาศนียบัตรครูพิเศษมัธยม (พ.ม.)

## ตารางที่ 11

แสดงคุณวุฒิทางการศึกษาวิชาชีพชั้นสูงสุด จำแนกตามชื่อประกาศนียบัตร หรือ  
ปริญญาและจำแนกตามตำแหน่ง

ชื่อประกาศนียบัตรหรือปริญญา	ครูใหญ่	อาจารย์ใหญ่	ผู้อำนวยการ	รวม
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน
ก. ต่ำกว่าปริญญาตรี				
ประกาศนียบัตรครูพิเศษมัธยม (พ.ม.)	0	1	0	1
ข. ปริญญาตรี				
การศึกษามัธยมศึกษา (กศ.ม.)	35	29	6	70
ครุศึกษามัธยมศึกษา (ค.ม.)	7	6	3	16
ศิลปศึกษามัธยมศึกษา (ศศ.ม.)	4	5	4	13
ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.)	2	0	0	2
วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.)	2	0	0	2
วิทยาศาสตร์บัณฑิต (สูงศึกษา)	1	0	0	1
วิทยาศาสตร์บัณฑิต (เทคโนโลยี การเกษตร)	1	0	0	1
B.S.A. (Horticulture)	1	0	0	1
ค. สูงกว่าปริญญาตรี				
ประกาศนียบัตรวิชาเฉพาะ (การแนะแนว)				
Diploma in TESL และ Certificate in TEFL.	0	0	1	1
Graduate Diploma in Ed.	0	0	1	1
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.)	1	0	0	1

## ตารางที่ 11 (ต่อ)

ชื่อประกาศนียบัตรหรือปริญญา	ครูใหญ่	อาจารย์ใหญ่	ผู้อำนวยการ	รวม
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน
พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พบ.ม., สถิติประยุกต์)	0	1	0	1
การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)	0	2	0	2
ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.)	1	2	3	6
Master of Education(M.Ed.)	0	0	2	2
ไม่ตอบชื่อปริญญาตรี	1	2	0	3
ไม่ตอบชื่อประกาศนียบัตร หรือ ปริญญาที่สูงกว่าปริญญาตรี	0	0	1	1

จากตารางที่ 11 จะเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 9 ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ได้รับประกาศนียบัตรครุพิเศษมัธยม (พ.ม.) ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีวุฒิปริญญาตรีนั้น ปรากฏว่า เป็นปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) มีจำนวนสูงที่สุด 70 คน หรือประมาณร้อยละ 64.00 ของผู้มีวุฒิปริญญาตรี ลักษณะดังกล่าวนี้จะพบว่า มีลักษณะเช่นเดียวกันทั้งในผู้ที่ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ หรืออาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียน ส่วนผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีวุฒิสุงกว่าปริญญาตรีนั้น ปรากฏว่าเป็นผู้ได้รับปริญญาศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) มีจำนวนสูงที่สุด 6 คน หรือประมาณร้อยละ 40.00 ของผู้มีวุฒิสุงกว่าปริญญาตรี เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเกือบจะทั้งหมดสำเร็จการศึกษาในประเทศไทย มีผู้สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศในระดับสูงกว่าปริญญาตรี 4 คน และในระดับปริญญาตรีเพียง 1 คน

## ตารางที่ 12

แสดงวิชาเอกในระดับปริญญาตรี จำแนกตามรายวิชาและตำแหน่ง

วิชาเอก (ไม่มีวิชาโท)	ครูใหญ่	อาจารย์ใหญ่	ผู้อำนวยการฯ	รวม
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน
สังคมศึกษา	5	8	2	15
วิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์	0	1	1	2
ภาษาอังกฤษ - คณิตศาสตร์	0	1	0	1
คณิตศาสตร์	0	1	0	1
เคมี	0	1	0	1
ภาษาไทย	0	1	0	1
ชีววิทยา	1	0	0	1
ชีววิทยา - สังคมศึกษา	0	0	1	1
วิทยาศาสตร์ทั่วไป	1	0	0	1
ฟิสิกส์ - คณิตศาสตร์	0	0	1	1
เกษตรศึกษา	1	0	0	1
ภูมิศาสตร์	1	0	0	1
ประวัติศาสตร์	0	0	1	1
สุขศึกษา	1	0	0	1
ภาษาอังกฤษ	1	0	0	1
การบริหารการศึกษา	1	0	1	2
รวม	12	13	7	32

จากตารางที่ 12 จะเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 9 ส่วนใหญ่ จำนวน 15 คน หรือประมาณร้อยละ 47 ของผู้ที่เรียนวิชาเอก (ไม่มีวิชาโท) ในระดับปริญญาตรี เป็นผู้ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา เป็นวิชาเอก นอกนั้นเรียนวิชาอื่นเป็นจำนวนเพียงเล็กน้อย วิชาละ 1 - 2 คน เป็นที่น่าสังเกตว่ามีผู้บริหารที่เรียนทางด้านการบริหารการศึกษาโดยตรงเพียง 2 คน หรือประมาณ ร้อยละ 6 เท่านั้น

### ตารางที่ 13

แสดงวิชาเอก - วิชาโทในระดับปริญญาตรี จำแนกตามวิชาและตำแหน่ง

วิชาเอก - วิชาโท	ครูใหญ่	อาจารย์ใหญ่	ผู้อำนวยการฯ	รวม
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน
ฟิสิกส์ - คณิตศาสตร์	4	0	0	4
คณิตศาสตร์ - ฟิสิกส์	1	4	0	5
คณิตศาสตร์ - ภาษาอังกฤษ	0	2	0	2
คณิตศาสตร์ - ชีววิทยา	0	1	0	1
คณิตศาสตร์ - ภูมิศาสตร์	1	0	0	1
คณิตศาสตร์ - บริหารการศึกษา	0	0	1	1
บริหารการศึกษา - การศึกษาผู้ใหญ่	4	1	0	5
บริหารการศึกษา - สังคมศึกษา	0	1	0	1
สังคมศึกษา - ภาษาอังกฤษ	1	0	0	1
สังคมศึกษา - ภาษาไทย	0	1	0	1
สังคมศึกษา - บริหารการศึกษา	0	2	0	2
การสอนสังคมฯ - บริหารการศึกษา	0	1	2	3
ภาษาอังกฤษ - ภาษาไทย	0	3	0	3
ภาษาอังกฤษ - ประวัติศาสตร์	2	1	0	3
ภาษาอังกฤษ - คณิตศาสตร์	0	1	0	1



## ตารางที่ 13 (ต่อ)

วิชาเอก – วิชาโท	ครูใหญ่ จำนวน	อาจารย์ใหญ่ จำนวน	ผู้อำนวยการฯ จำนวน	รวม จำนวน
ภาษาอังกฤษ – บริหารการศึกษา	1	0	0	1
ภาษาอังกฤษ – เคมี	1	0	0	1
เคมี – โภชนาการ	2	0	0	2
เคมี – ชีววิทยา	1	1	0	2
ชีววิทยา – เคมี	1	0	0	1
ชีววิทยา – โภชนาการ	1	0	0	1
ชีววิทยา – ภาษาอังกฤษ	1	0	0	1
ชีววิทยา – ภูมิศาสตร์	1	0	0	1
ภูมิศาสตร์ – คณิตศาสตร์	1	0	0	1
ภูมิศาสตร์ – เทคโนโลยีการศึกษา	1	0	0	1
ภูมิศาสตร์ – ประวัติศาสตร์	1	0	0	1
ประวัติศาสตร์ – ภูมิศาสตร์	2	0	0	2
ประวัติศาสตร์ – ศิลปศึกษา	1	0	0	1
ประวัติศาสตร์ – ภาษาอังกฤษ	2	0	0	2
ประวัติศาสตร์ – การแนะแนว	1	0	0	1
ประวัติศาสตร์ – บริหารการศึกษา	0	1	0	1
ประวัติศาสตร์ – ภาษาไทย	0	1	0	1
ภาษาไทย – ภาษาอังกฤษ	2	0	0	2
ภาษาไทย – บริหารการศึกษา	0	1	0	1
ภาษาไทย – ประวัติศาสตร์	3	1	0	4
ภาษาไทย – ศิลปศึกษา	1	0	0	1
ศิลปศึกษา – โภชนาการ	1	0	0	1

ตารางที่ 13 (ต่อ)

วิชาเอก - วิชาโท	ครูใหญ่	อาจารย์ใหญ่	ผู้อำนวยการฯ	รวม
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน
ศิลปศึกษา - ประวัติศาสตร์	0	1	0	1
วิธีสอนภาษาไทย - บริหารการศึกษา	0	0	1	1
การสอนวิทยาศาสตร์ - บริหารฯ	1	0	0	1
การประถมศึกษา - บริหารการศึกษา	0	1	0	1
การศึกษานอกโรงเรียน - สังคมศึกษา	0	1	0	1
พลศึกษา - สุขศึกษา	0	1	0	1
Horticulture - Landscape Architecture & Gardening	1	0	0	1
ไม่ตอบ	2	2	2	6
รวม	42	29	6	77

จากตารางที่ 13 จะเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 9 ที่เรียนในลักษณะที่มีทั้งวิชาเอกและวิชาโท ในระดัพบัญญาคณัน เป็นผู้ที่เรียนวิชาเอก-โท วิชาบริหารการศึกษา - การศึกษาผู้ใหญ่ และวิชาฟิสิกส์ - คณิตศาสตร์ มากที่สุดในกลุ่มละ 5 คน หรือกลุ่มละประมาณ ร้อยละ 7 (N = 71)

เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละตำแหน่งแล้ว ปรากฏว่าครูใหญ่เลือกเรียนวิชาบริหารการศึกษา - การศึกษาผู้ใหญ่ และฟิสิกส์ - คณิตศาสตร์ เป็นวิชาเอก - โทมากที่สุด อาจารย์ใหญ่เรียนวิชาคณิตศาสตร์ - ฟิสิกส์เป็นวิชาเอก - โทมากที่สุด ส่วนผู้อำนวยการโรงเรียนเรียนวิชาการสอนสังคมศึกษา - การบริหารการศึกษา เป็นวิชาเอก - โทมากที่สุด นอกจากนี้เมื่อวิเคราะห์ในรายละเอียดเฉพาะผู้ที่เรียนวิชาเอกหรือวิชาโททางด้านการบริหาร การศึกษาโดยตรงแล้ว ปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เรียนวิชาการบริหารการ

การศึกษาเป็นวิชาเอก มีจำนวน 6 คน หรือประมาณร้อยละ 8 ( N = 71) และเรียนวิชาการบริหารการศึกษาเป็นวิชาโท มีจำนวน 12 คน หรือประมาณร้อยละ 17 ( N = 71)

เมื่อวิเคราะห์เฉพาะผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีวุฒิสองปริญญาตรี พบว่า ส่วนใหญ่เรียนสาขาการบริหารการศึกษา รองลงมาคือ การแนะแนว นอกนั้นเป็นสาขาวิชา การสอน ชีววิทยา และสถิติประยุกต์

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของแต่ละตำแหน่งจะเห็นว่า ผู้อำนวยการโรงเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษามากที่สุด รองลงมาคือ อาจารย์ใหญ่ และครูใหญ่ ตามลำดับ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 14

ตารางที่ 14

แสดงสาขาวิชาที่เรียนในระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำแนกตามสาขาวิชาและตำแหน่ง

สาขาวิชา	ครูใหญ่	อาจารย์ใหญ่	ผู้อำนวยการฯ	รวม
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน
การบริหารการศึกษา	1	3	6	10
การแนะแนว	0	1	1	2
การสอนชีววิทยา	1	0	0	1
สถิติประยุกต์	0	1	0	1
ไม่ตอบ	0	0	1	1
รวม	2	5	8	15

ข. ลักษณะทางด้านการฝึกอบรมทางด้านการบริหารการศึกษา และการฝึกอบรมทางด้านการบริหารตามหลักสูตรอื่น ๆ

ตารางที่ 15

ข้อมูลเกี่ยวกับการอบรมเตรียมตัวเป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

รายการ	ครูใหญ่		ผู้อำนวยการใหญ่		ผู้อำนวยการ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ยังไม่เคยเข้า								
รับการอบรม	1	1.79	4	8.33	4	19.05	9	7.20
2. ผ่านการอบรมก่อน								
จึงได้รับการแต่งตั้ง								
ให้ดำรงตำแหน่งผู้								
บริหารโรงเรียน	40	71.43	25	52.08	12	57.14	77	61.60
3. ได้รับแต่งตั้งให้เป็น								
ผู้บริหารโรงเรียน								
ก่อนแล้วจึงเข้ารับ								
การอบรม	15	26.79	19	39.58	5	23.81	39	31.20
รวม	56	100 (100.01)	48	100 (99.99)	21	100.00	125	100.00

จากตารางที่ 15 พบว่า โดยส่วนรวมแล้ว ส่วนใหญ่ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ร้อยละ 61.60 เป็นผู้ผ่านการอบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาอนจึงได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง รองลงมาคือ ร้อยละ 31.20 เป็นผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนก่อนแล้วจึงเข้ารับการอบรม นอกจากนี้ยังพบว่า มีผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ยังไม่ได้เข้ารับการอบรมเลยเป็นจำนวนอีกเล็กน้อยคือ ร้อยละ 7.20

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของแต่ละตำแหน่งแล้ว จะเห็นว่า ทั้งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ผ่านการอบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาอนได้รับการแต่งตั้งคือ ร้อยละ 71.43 (N = 56), 52.08 (N = 48) และ 57.14 (N = 21) ตามลำดับ



ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## ตารางที่ 16

แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการแต่งตั้งเฉพาะผู้ที่ผ่านการอบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา  
ก่อนการได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร จำแนกตามระยะเวลา  
และตำแหน่ง

ระยะเวลา (จำนวนปี) โดยประมาณ	ครูใหญ่		อาจารย์ใหญ่		ผู้อำนวยการฯ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1 ปี	37	92.50	20	80.00	5	41.67	62	80.52
1 ปี	1	2.50	4	16.00	1	8.33	6	7.79
2 ปี	0	0	0	0	5	41.67	5	6.49
อื่น ๆ								
- ขณะเข้ารับการอบรม	1	2.50	1	4.00	0	0	2	2.60
- มากกว่า 2 ปี	0	0	0	0	1	8.33	1	1.30
- ประมาณ 6 ปี	1	2.50	0	0	0	0	1	1.30
รวม	40	100.00	25	100.00	12	100.00	77	100.00

จากตารางที่ 16 จะเห็นว่า โดยส่วนรวมแล้ว ส่วนใหญ่ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา คือร้อยละ 80.52 จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนภายในระยะเวลาต่ำกว่า 1 ปี ภายหลังจากการอบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่กรมสามัญศึกษา จัดขึ้น รองลงมาคือร้อยละ 7.79 ได้รับการแต่งตั้งภายหลังจากการอบรมแล้ว ในระยะเวลาประมาณ 1 ปี

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของแต่ละตำแหน่งแล้ว พบว่า ครูใหญ่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนภายหลังจากการอบรมในระยะเวลาต่ำกว่า 1 ปี เป็นจำนวนสูงที่สุดคือ ร้อยละ 92.50 ( N = 40). รองลงมาคือ อาจารย์ใหญ่ร้อยละ 80.00 (N= 25)

นอกจากนี้ยังพบว่า สำหรับผู้อำนวยการโรงเรียนนั้น มีจำนวนที่ได้รับการแต่งตั้งภายหลังจากการอบรมในระยะเวลาต่ำกว่า 1 ปี และประมาณ 2 ปี เท่ากันคือ ร้อยละ 41.67

เกี่ยวกับการฝึกอบรมทางด้านการบริหารตามหลักสูตรอื่น ๆ นอกเหนือจากการอบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาแล้ว พบว่า ส่วนใหญ่ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคือ ร้อยละ 75.20 เป็นผู้ที่ยังไม่เคยได้เข้ารับการฝึกอบรมทางด้านการบริหารตามหลักสูตรอื่น ๆ เลย สำหรับผู้ที่เคยเข้ารับการฝึกอบรมทางด้านการบริหารซึ่งมีจำนวนไม่มากนักคือ ร้อยละ 24.80 นั้น ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรต่าง ๆ ที่หน่วยราชการหรือสถาบันการศึกษาจัดขึ้น พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเข้ารับการอบรมตามหลักสูตร "การอบรมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาาระดับสูง" เป็นจำนวนสูงที่สุดคือ ร้อยละ 41.94 (N = 31) รองลงมา คือหลักสูตร "เทคนิคการบริหารบุคลากร" คือ ร้อยละ 25.80 (N = 31) ดังรายละเอียดที่แสดงไว้ในตารางที่ 17



ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17  
แสดงข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรทางด้านการบริหาร จำแนกตามชื่อหลักสูตร  
และตำแหน่ง

ชื่อหลักสูตร	ครูใหญ่	อาจารย์ใหญ่	ผู้อำนวยการฯ	รวม	
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ
การอบรมผู้บริหารโรงเรียน					
มัธยมศึกษาระดับสูง	1	0	12	13	41.94
เทคนิคการบริหารบุคลากร	1	5	2	8	25.80
การบริหารโรงเรียนมัธยม					
แบบประสม	1	1	0	2	6.45
ครูใหญ่โรงเรียนการศึกษา					
ผู้ใหญ่	1	1	0	2	6.45
ผู้บริหาร (มศ. ประสานมิตร)	0	0	1	1	3.23
ไม่ได้ระบุชื่อหลักสูตร	0	3	2	5	16.13
รวม	4	10	17	31	100.00



ช. ลักษณะทางค่านายราชการก่อนได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร  
โรงเรียนมัธยมศึกษา

ตารางที่ 18

อายุนายราชการก่อนได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตาม  
ระยะเวลาและตำแหน่งปัจจุบัน

ระยะเวลา(ปี)	ครูใหญ่		อาจารย์ใหญ่		ผู้อำนวยการ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1 - 5	12	21.43	5	10.42	1	4.76	18	14.40
6 - 10	30	53.57	19	39.58	6	28.57	55	44.00
11 - 15	10	17.86	12	25.00	5	23.81	27	21.60
16 - 20	3	5.36	7	14.58	6	28.57	16	12.80
21 ปีขึ้นไป	1	1.79	5	10.42	3	14.29	9	7.20
รวม	56	100 (100.01)	48	100.00	21	100.00	125	100.00

จากตารางที่ 18 จะเห็นว่า โดยส่วนรวมแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขต  
การศึกษา 9 ที่มีอายุนายราชการก่อนได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารอยู่ระหว่าง 6 ถึง 10  
ปี มีมากที่สุดคือร้อยละ 44.00 รองลงมาคือ ร้อยละ 21.60 มีอายุนายราชการก่อนได้รับการแต่งตั้ง  
ให้ดำรงตำแหน่ง 11 - 15 ปี ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มีอายุนายราชการก่อนได้รับการแต่งตั้งให้  
ดำรงตำแหน่ง 1 - 5 ปี และ 16 - 20 ปี มีจำนวนใกล้เคียงกันคือ ประมาณร้อยละ 14  
และ 13 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของแต่ละตำแหน่งแล้ว พบว่า ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่และ  
ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 53.57, 39.58 และ 28.57 มีอายุนายราชการ  
ก่อนได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง 6 - 10 ปี เป็นที่น่าสังเกตว่า เฉพาะผู้อำนวยการ  
โรงเรียนนั้น ยังพบว่า มีผู้ที่มีอายุนายราชการก่อนได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง 16 - 20 ปี  
มีจำนวนเท่ากับผู้ที่อายุนายราชการก่อนได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง 6 - 10 ปี

ณ. ลักษณะทางด้านการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

ตารางที่ 19

ประสบการณ์การสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร จำแนกตามระยะเวลาและตำแหน่งปัจจุบัน

ระยะเวลา (ปี)	ครูใหญ่		อาจารย์ใหญ่		ผู้อำนวยการฯ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1 - 5	13	23.21	5	10.42	2	9.52	20	16.00
6 - 10	39	53.57	21	43.75	5	23.81	56	44.80
11 - 15	9	16.07	12	25.00	5	23.81	26	20.80
16 - 20	3	5.36	7	14.58	6	28.57	16	12.80
21 ปีขึ้นไป	1	1.79	3	6.25	3	14.29	7	5.60
รวม	56	100.00	48	100.00	21	100.00	125	100.00

จากตารางที่ 19 จะเห็นว่า โดยส่วนรวมแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 9 ที่มีประสบการณ์การสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารอยู่ระหว่าง 6 ถึง 10 ปี มีมากที่สุด คือร้อยละ 44.80 รองลงมาคือ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์การสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร 11 - 15 ปี ซึ่งมีร้อยละ 20.80 ผู้บริหารที่มีประสบการณ์การสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง 21 ปีขึ้นไป มีน้อยที่สุด คือร้อยละ 5.60

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับอายุราชการที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามตารางที่ 18 จะเห็นได้ว่า สัดส่วนของผู้บริหารในแต่ละช่วงเวลาเดียวกัน มีค่าใกล้เคียงกันมาก แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่

เกือบจะทั้งหมดเป็นผู้ที่เริ่มรับราชการเป็นข้าราชการครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษามาก่อน

ญ. ลักษณะเฉพาะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 9 ที่เคยดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมัศึกษามาก่อน

จากการวิเคราะห์ค่าตอบของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ตอบข้อความว่า เคยดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมัศึกษามาก่อน จำนวน 59 คน แล้วพบว่า มีลักษณะเฉพาะที่สำคัญดังนี้

1. คำสั่งที่แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง พบว่า ส่วนใหญ่ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ร้อยละ 62.71 เคยดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารโดยคำสั่งแต่งตั้งของกรมสามัญศึกษาที่เหลือนอกนั้นเป็นผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งเป็นการภายในโดยคำสั่งแต่งตั้งของโรงเรียน

2. หน้าที่และความรับผิดชอบ เมื่อจำแนกกลุ่มตามหน้าที่และความรับผิดชอบ หรือตามสายงานบุคลากรในโรงเรียนแล้ว พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเคยดำรงตำแหน่งเป็นผู้ช่วยฝ่ายวิชาการมีมากที่สุด คือร้อยละ 27.12 รองลงมาคือร้อยละ 25.42 เคยเป็นผู้ช่วยฝ่ายปกครอง และร้อยละ 23.73 เคยเป็นผู้ช่วยฝ่ายธุรการ ผู้บริหารที่เคยเป็นผู้ช่วยฝ่ายบริการมีน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 3.39 เท่านั้น เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละตำแหน่งพบว่า ครูใหญ่เคยเป็นผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและฝ่ายปกครองมากที่สุด ฝ่ายละ 7 คน อาจารย์ใหญ่เคยเป็นผู้ช่วยฝ่ายธุรการมากที่สุด จำนวน 7 คน และผู้อำนวยการโรงเรียนเคยเป็นผู้ช่วยฝ่ายวิชาการมากที่สุด จำนวน 4 คน รายละเอียดอื่น ๆ ได้แสดงไว้ในตารางที่ 20



## ตารางที่ 20

แสดงจำนวนผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เคยดำรงตำแหน่งผู้ช่วย  
ผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามหน้าที่ความรับผิดชอบและตำแหน่งปัจจุบัน

หน้าที่ความรับผิดชอบก่อนได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน	ครูใหญ่	อาจารย์ใหญ่	ผู้อำนวยการฯ	รวม	
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ
เคยเป็นผู้ช่วยผู้บริหารในโรงเรียนที่มีตำแหน่งผู้ช่วยฯ เพียง 1 คนเท่านั้น	4	5	3	12	20.34
เคยเป็นผู้ช่วยฯ ฝ่ายวิชาการ	7	5	4	16	27.12
เคยเป็นผู้ช่วยฯ ฝ่ายธุรการ	6	7	1	14	23.73
เคยเป็นผู้ช่วยฯ ฝ่ายปกครอง	7	6	2	15	25.42
เคยเป็นผู้ช่วยฯ ฝ่ายบริการ	1	1	0	2	3.39
ไม่ตอบคำถาม	6	2	1	9	
รวม	31	26	11	68	



## ตารางที่ 21

แสดงจำนวนผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงหน้าที่และความรับผิดชอบ  
ขณะดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามตำแหน่งปัจจุบัน

รายการ	ครูใหญ่	อาจารย์ใหญ่	ผู้อำนวยการฯ	รวม
	จำนวน (ความถี่)	จำนวน (ความถี่)	จำนวน (ความถี่)	
1. เป็นผู้ช่วยผู้บริหารในฝ่ายเดิมมาตลอด จนกระทั่งได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหาร	22	22	8	52
2. เคยเปลี่ยนตำแหน่งจากผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายหนึ่งไปเป็นฝ่ายอื่น ๆ ก่อนได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหาร	3	2	2	7
ไม่ตอบคำถาม	6	2	1	9
รวม	31	26	11	68

## ตารางที่ 22

แสดงการเปลี่ยนแปลงหน้าที่และความรับผิดชอบจำแนกตามตำแหน่งในปัจจุบัน

รายการ	ครูใหญ่	อาจารย์ใหญ่	ผู้อำนวยการฯ	รวม
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน
1. เปลี่ยนจากฝ่ายวิชาการเป็น ฝ่ายธุรการ	0	2	0	2
2. เปลี่ยนจากฝ่ายวิชาการเป็น ฝ่ายปกครอง	1	0	1	2
3. เปลี่ยนจากฝ่ายธุรการเป็น ฝ่ายวิชาการ	1	0	0	1
4. เปลี่ยนจากฝ่ายปกครองเป็น ฝ่ายวิชาการ	0	0	1	1
5. เปลี่ยนจากฝ่ายวิชาการเป็น ฝ่ายบริการ	1	0	0	1
รวม	3	2	2	7

จากตารางที่ (21) จะเห็นว่า โดยส่วนรวมแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เคยดำรงตำแหน่งเป็นผู้ช่วยผู้บริหารมากอนั้น ส่วนใหญ่ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยผู้บริหารในฝ่ายเดิมมาตลอด จนกระทั่งได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร มีจำนวนไม่ถึง 52 คน ( N = 59) ลักษณะเช่นนี้จะปรากฏในลักษณะเดียวกันทั้งในผู้ที่ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการโรงเรียน

ส่วนผู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงหน้าที่และความรับผิดชอบจากผู้ช่วยผู้บริหารจากฝ่ายหนึ่งเป็นฝ่ายอื่น ๆ นั้น พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งจากผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเป็นผู้ช่วยฝ่ายธุรการ และเปลี่ยนจากผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเป็นผู้ช่วยฝ่ายปกครอง มีจำนวนเท่ากันคือ 2 คน ในจำนวนนี้

ปรากฏว่า ผู้ที่เปลี่ยนตำแหน่งจากผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเป็นผู้ช่วยฝ่ายธุรการ เป็นผู้ที่ย้ายตำแหน่ง  
 อาจารย์ใหญ่ในปัจจุบันทั้ง 2 คน ส่วนผู้ที่เปลี่ยนตำแหน่งจากผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเป็นผู้ช่วยฝ่าย  
 ธุรการนั้น เป็นผู้ที่ย้ายตำแหน่งครูใหญ่ 1 คน และผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน

แบบกระสวนทางอาชีพ ( Career Pattern) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ใน  
เขตการศึกษา 9

เมื่อวิเคราะห์จากคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งในสายงาน ผู้บริหารสถานศึกษาที่ใช้  
 อยู่ในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าเป็นข้อกำหนดที่เปิดโอกาสให้มีการสรรหา และคัดเลือกข้าราชการ  
 ครูทั้งจากสายงานผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรง และจากสายงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อแต่งตั้งให้  
 ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ สรุปได้เป็น 3 สายงานคือ

1. สายงานผู้บริหาร ได้แก่ ข้าราชการครูที่ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยครูใหญ่ ผู้ช่วย  
 อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน ครูใหญ่ และอาจารย์ใหญ่
2. สายงานผู้สอน ได้แก่ ข้าราชการครูที่ดำรงตำแหน่ง ครู 2, อาจารย์ 1,  
 อาจารย์ 2 และ อาจารย์ 3
3. สายงานศึกษานิเทศก์ ได้แก่ ข้าราชการครูที่ดำรงตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ 4,  
 ศึกษานิเทศก์ 5 และ ศึกษานิเทศก์ 6

ในการศึกษาเกี่ยวกับแบบกระสวนทางอาชีพ ( Career Pattern) ของผู้บริหาร  
 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 9 ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการวิเคราะห์รายละเอียด  
 ต่าง ๆ เพื่อหาข้อสรุปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 23

แสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามตำแหน่งปัจจุบันและตำแหน่งหลังสุดก่อนได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารโรงเรียน

ตำแหน่งหลังสุดก่อน ได้รับการแต่งตั้ง	ครูใหญ่		อาจารย์ใหญ่		ผู้อำนวยการฯ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้อำนวยการ								
โรงเรียน	30	53.57	26	54.17	11	52.38	67	53.60
หัวหน้าหมวดวิชา	16	28.57	11	22.92	5	23.81	32	25.60
ครู - อาจารย์	10	17.86	9	18.75	5	23.81	24	19.20
ศึกษานิเทศก์	0	0	1	2.08	0	0	1	0.80
ผู้ประสานงานกรมสามัญ- ศึกษาประจำจังหวัด	0	0	1	2.08	0	0	1	0.80
รวม	56	100.00	48	100.00	21	100.00	125	100.00

จากตารางที่ 23 จะเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เคยดำรงตำแหน่งหลังสุดเป็นผู้ช่วยบริหารมีจำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 53.60 รองลงมาคือผู้บริหารที่เคยดำรงตำแหน่งครู - อาจารย์ ซึ่งเป็นหัวหน้าหมวดวิชา และครู - อาจารย์ ซึ่งเป็นผู้สอนธรรมคำมีร้อยละ 44.80 ส่วนผู้บริหารที่เคยดำรงตำแหน่งในสายงานอื่นนอกจากนี้ มีน้อยที่สุด ประมาณร้อยละ 2 เท่านั้น ซึ่งก็เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้บริหารที่มาจากสายงานอื่น ๆ นี้ต่างก็เคยดำรงตำแหน่งเป็น ครู - อาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษามาก่อนทุกคน

จากการวิเคราะห์ดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ส่วนใหญ่ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 9 แต่งตั้งจากข้าราชการครูที่ดำรงตำแหน่งในสายงานผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรง รองลงมาแต่งตั้งจากสายงานผู้สอน และแต่งตั้งผู้มาจากสายงานอื่น ๆ บางตำแหน่งมีจำนวนน้อยมาก



## ตารางที่ 24

แสดงการเปรียบเทียบจำนวนร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามประเภท  
การทำงานในตำแหน่งต่าง ๆ ก่อนได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหาร

ประเภทการดำเนินงานในตำแหน่ง ต่าง ๆ (เรียงตามลำดับก่อนหลัง)	ครูใหญ่	อาจารย์ใหญ่	ผู้อำนวยการ	รวม
	จำนวน (แถวบน)	จำนวน (แถวบน)	ร้อยละ (แถวกลาง)	
ครู - อาจารย์, หัวหน้าหมวดวิชา, ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	16 (28.57)	16 (33.33)	8 (38.10)	40 (32.00)
ครู - อาจารย์, ผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียน	13 (23.21)	10 (20.83)	3 (14.29)	26 (20.80)
ครู - อาจารย์, หัวหน้าหมวดวิชา	16 (28.57)	11 (22.92)	5 (23.81)	32 (25.60)
ครู - อาจารย์	10 (17.86)	9 (18.75)	4 (19.05)	23 (18.40)
ครู - อาจารย์, หัวหน้าหมวดวิชา, ผู้ช่วย ผู้บริหารโรงเรียน, ศึกษานิเทศก์	0	1 (2.08)	0	1 (0.80)
ครู - อาจารย์, ผู้ประสานงานกรม สามัญศึกษาประจำจังหวัด	0	1 (2.08)	0	1 (0.80)
ครู (ประถมศึกษา), ครู - อาจารย์ (มัธยมศึกษา), หัวหน้าหมวดวิชา, ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	1 (1.79)	0	0	1 (0.80)

## ตารางที่ 24 (ต่อ)

ประเภทกรรมการทำงานในตำแหน่ง ต่าง ๆ (เรียงตามลำดับก่อนหลัง)	ครูใหญ่	อาจารย์ใหญ่	ผู้อำนวยการฯ	รวม
	จำนวน (แถวบน)		ร้อยละ (แถวกลาง)	
ครู (ประถมศึกษา), ครูใหญ่ (ประถม ศึกษา), ครู - อาจารย์ (มัธยมศึกษา)	0	0	1 (4.76)	1 (0.80)
ค่าไคสแควร์ ( $\chi^2$ )	1.80	2.52	2.8	5.58

หมายเหตุ  $.05 \chi^2_{(3)} = 7.82$

จากตารางที่ 24 จะเห็นว่า โดยส่วนรวมแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 9 ได้รับการพิจารณาคัดเลือก และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารจากข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง ครู - อาจารย์, หัวหน้าหมวดวิชา, ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน (เรียงตามลำดับก่อนหลัง) มีมากที่สุด คือ ร้อยละ 32.00 รองลงมาคือ ร้อยละ 25.60 แต่งตั้งจากข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง ครู - อาจารย์ หัวหน้าหมวดวิชา (เรียงตามลำดับก่อนหลัง) นอกจากนี้ยังพบว่าข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง ครู - อาจารย์, ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง ครู - อาจารย์ ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ 20.80 และ 18.40 ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างจำนวนหรือความถี่ของผู้บริหารในแต่ละกลุ่มประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยได้จัดจำแนกไว้เป็น 4 กลุ่มประสบการณ์คือ กลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง ครู - อาจารย์, หัวหน้าหมวดวิชา และ ผู้ช่วยผู้บริหาร กลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง ครู - อาจารย์ และ ผู้ช่วยผู้บริหาร กลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง ครู - อาจารย์ และ หัวหน้าหมวดวิชา และกลุ่ม

ที่มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง ครู - อาจารย์ ทดสอบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ค่า ไคสแควร์ ( $\chi^2$ ) พบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งหมายความว่า จำนวนข้าราชการครูในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ดังกล่าวข้างต้นที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารนั้น มีจำนวนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ย่อมมีโอกาสไม่แตกต่างกันที่จะได้รับการพิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 9

เมื่อรวมผลการวิเคราะห์ประสบการณ์การสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา (ตารางที่ 19) และการวิเคราะห์ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งต่าง ๆ ก่อนได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา (ตารางที่ 23 - 24) สรุปได้ว่า ทางอาชีพ (career path) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 9 โดยทั่วไปเริ่มขึ้นจากการเป็นครู - อาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา แล้วจึงมีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งหน้าที่ในทางราชการตามลำดับ ทั้งนี้โดยมีลักษณะเฉพาะที่เป็นแบบอย่าง หรือที่เรียกว่าเป็นแบบกระสวนทางอาชีพ (career pattern) ก่อนได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า มีแบบกระสวนทางอาชีพ 4 แบบที่มีโอกาสได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่

แบบที่ 1 เป็นแบบที่มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง ครู - อาจารย์, หัวหน้าหมวดวิชา และ ตำแหน่งสุดท้ายก่อนได้รับการแต่งตั้ง ดำรงตำแหน่งเป็นผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน

แบบที่ 2 เป็นแบบที่มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง ครู - อาจารย์ และ ตำแหน่งสุดท้ายก่อนได้รับการแต่งตั้ง ดำรงตำแหน่งเป็นผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน

แบบที่ 3 เป็นแบบที่มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง ครู - อาจารย์ และ ตำแหน่งสุดท้ายก่อนได้รับการแต่งตั้ง ดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าหมวดวิชา

แบบที่ 4 เป็นแบบที่มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง ครู - อาจารย์ มาตลอด จนกระทั่งได้รับการแต่งตั้ง

การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติของบุคคลที่ควรได้รับการพิจารณาคัดเลือกและ  
แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของผู้บริหารและผู้อำนวยการโรงเรียน  
มัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 9

ผลการเปรียบเทียบเสนอเป็นตารางเฉพาะการยอดของผู้ที่เห็นด้วยเป็นรายชื่อ  
และเสนอขงการทดสอบความแตกต่างระหว่างลักษณะของผู้ที่เห็นด้วยในกลุ่มผู้บริหารและผู้อำนวยการ  
ผู้บริหารควยค่า "ซี" ( $Z$  - test)

ตารางที่ 25

เปรียบเทียบยอดของผู้บริหารและผู้อำนวยการที่เห็นด้วยเกี่ยวกับเกณฑ์ต่าง ๆ ในการ  
คัดเลือกบุคคลเข้ารับการอบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

ข้อความ	ผู้บริหาร (N=125)	ผู้อำนวยการ (N=162)	รวม (N=287)	ลำดับที่	Z
1. บุคคลที่ควรได้รับการคัดเลือกเข้า อบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียนมัธยม ศึกษา ได้แก่					
1.1 ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ยัง ไม่เคยเข้ารับการอบรม	92.00	91.36	91.64	1	0.31
1.2 ครู-อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา ที่จังหวัดไทรบุรีภาคใต้และ เสนอชื่อให้กรมสามัญศึกษาคัดเลือก	84.00	79.01	81.18	3	1.29
1.3 ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่กรมสามัญศึกษาพิจารณาคัดเลือก	88.80	88.89	88.85	2	-0.02

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ข้อความ	ผู้บริหาร (N=125)	ผู้ช่วยฯ (N=162)	รวม (N=287)	ลำดับที่	Z
2 คุณวุฒิทางการศึกษาและประสบการณ์ของ ของครู-อาจารย์ตามข้อ 1.2 ควรจะ					
2.1 มีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี	96.80	89.51	92.68	1	2.35*
2.2 เป็นข้าราชการครูสังกัดกรมสามัญ ศึกษา รับเงินเดือนตั้งแต่ระดับ 3 ขึ้นไป	65.60	60.49	62.71	4	0.89
2.3 เป็นข้าราชการครูมาแล้วไม่น้อย กว่า 4 ปี	71.20	59.26	64.46	3	2.09*
2.4 มีประสบการณ์การทำงานด้านบริหาร มาก่อนหรือกำลังปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วย ผู้บริหารโรงเรียน	88.80	92.59	90.94	2	-1.11
3. คุณวุฒิทางการศึกษาและประสบการณ์ของ ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนตามข้อ 1.3 ควรจะ					
3.1 มีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี	96.00	93.21	94.42	1	1.02
3.2 เป็นข้าราชการครูสังกัดกรมสามัญ ศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี	80.80	74.07	77.00	3	1.34
3.3 ปฏิบัติหน้าที่และเป็นผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี	81.60	85.19	83.62	2	-0.82

\* ความแตกต่างมีนัยสำคัญทางสถิติ  $p \leq .05$

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ข้อความ	ผู้บริหาร (N=125)	ผู้ช่วยฯ (N=162)	รวม (N=287)	ลำดับที่	Z
4. การกำหนดอายุของบุคคลที่ควรจะได้รับ การคัดเลือกเข้ารับการอบรมเตรียม ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา					
4.1 ครู-อาจารย์ตามขอ 1.2 ควรจะ มีอายุระหว่าง 25-40 ปี	79.20	74.69	76.66	2	0.89
4.2 ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนตามขอ 1.3 ควรจะมีอายุระหว่าง 30-45 ปี	85.60	78.40	81.53	1	1.56
5. บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกเข้ารับการ อบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียนมัธยม ศึกษานั้น ควรจะมีคุณลักษณะทาง พฤติกรรมที่สำคัญดังนี้					
5.1 มีความประพฤติเรียบร้อย	99.20	98.77	98.95	3	0.36
5.2 มีทัศนคติ (เจตคติ) ที่ดีต่ออาชีพครู	99.20	99.38	99.30	1	0.18
5.3 มีลักษณะเป็นผู้นำที่ดี	100.00	98.77	99.30	1	1.24

ตารางที่ 25 เสนอค่าร้อยละของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา  
ในเขตการศึกษา 9 ที่เห็นด้วยกับเกณฑ์ต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นโดยกรมสามัญศึกษา เพื่อการคัดเลือก  
ข้าราชการครูเข้ารับการอบรมเตรียมเป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา รุ่นที่ 19 ปี  
การศึกษา, 2525 จากการวิเคราะห์ค่าตอบเป็นรายข้อ ปรากฏผลดังนี้

ข้อ 1. ประเภทของบุคคลที่ควรได้รับการคัดเลือกเข้ารับการอบรม ซึ่งกลุ่มรวม เห็นด้วยมากที่สุด ทั้งแต่ร้อยละ 90 ขึ้นไป ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ยังไม่เคยเข้ารับการอบรม บุคคลประเภทอื่นนอกนั้น มีผู้เห็นด้วยไม่ถึงร้อยละ 90 แต่ก็มีผู้เห็นด้วยตั้งแต่ ร้อยละ 80 ขึ้นไป

จากการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างผู้ที่เห็นด้วย พบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจากการวิเคราะห์ที่ในรายละเอียด พบว่า สักส่วนของผู้ที่ เห็นด้วยในกลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มผู้ช่วยผู้บริหารที่ใกล้เคียงกัน และสอดคล้องกันมากที่สุด ได้แก่ การคัดเลือกผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเข้ารับการอบรมเพื่อเตรียมไว้เป็นผู้บริหาร โรงเรียนเมื่อมีตำแหน่งว่าง โดยมีผู้ที่เห็นด้วยในกลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มผู้ช่วยผู้บริหาร ร้อยละ 88.80 และ 88.89 ตามลำดับ

ข้อ 2. คุณวุฒิทางการศึกษาและประสบการณ์ของครู - อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา ที่จังหวัดไทรบุรีภาคกลาง และเสนอชื่อให้กรมสามัญศึกษาคัดเลือกเข้ารับการอบรม เพื่อ เตรียมไว้เป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดใหม่ ในปีการศึกษา 2525 นั้น ปรากฏว่า คุณสมบัติที่กลุ่มรวมเห็นด้วยมากที่สุดทั้งแต่ร้อยละ 90 ขึ้นไป มี 2 ข้อ ได้แก่ วุฒิทางการศึกษา ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี (ข้อ 2.1) และมีประสบการณ์ทำงานด้านบริหารมาก่อน หรือกำลัง ปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน (ข้อ 2.4) ส่วนคุณสมบัติอื่น ๆ มีผู้เห็นด้วยไม่ถึงร้อยละ 90 เรื่องที่กลุ่มรวมเห็นด้วยน้อยที่สุด ได้แก่ คุณสมบัติที่กำหนดว่า จะต้องเป็นข้าราชการครู สังกัดกรมสามัญศึกษา รับเงินเดือนตั้งแต่ระดับ 3 ขึ้นไป (ข้อ 2.2) โดยมีผู้เห็นด้วยร้อยละ 62.71

จากการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างผู้ที่เห็นด้วย พบว่า มีความแตกต่างอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในวุฒิ (ข้อ 2.1) และประสบการณ์ (จำนวนปีที่ เป็นข้าราชการครู ข้อ 2.3) ซึ่งจากการวิเคราะห์ที่ในรายละเอียด พบว่า ร้อยละของผู้บริหารที่เห็น ด้วยกับข้อคำถามทั้งสองข้อนี้ สูงกว่าร้อยละของกลุ่มผู้ช่วยผู้บริหาร คุณสมบัติที่กลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มผู้ช่วยผู้บริหารมีความเห็นขัดแย้งกันมากที่สุด ได้แก่ คุณสมบัติที่กำหนดว่า "เป็นข้าราชการครูมาแล้วไม่น้อยกว่า 4 ปี" โดยกลุ่มผู้บริหารเห็นด้วย ร้อยละ 71.20 แต่กลุ่มผู้ช่วยผู้บริหารเห็นด้วยเพียงร้อยละ 59.26 เท่านั้น

ข้อ 3. คุณวุฒิทางการศึกษาและประสบการณ์ของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่กรมสามัญศึกษา พิจารณาคัดเลือกเข้ารับการอบรมเพื่อเตรียมไว้เป็นผู้บริหารโรงเรียนเมื่อมี ตำแหน่งวางนั้น ปรากฏว่า คุณสมบัติที่กลุ่มรวมเห็นควมมากที่สุด ตั้งแต่ร้อยละ 90 ขึ้นไป มี เพียงข้อเดียว ได้แก่ วุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี (ข้อ 3.1) คุณสมบัติในข้ออื่น ๆ ที่เหลือ มีผู้ เห็นควมไม่ถึงร้อยละ 90 เรื่องที่กลุ่มรวมเห็นควมน้อยที่สุด ได้แก่ คุณสมบัติที่กำหนดว่า "เป็นข้าราชการครูสังกัดกรมสามัญศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี" (ข้อ 3.2) โดยมีผู้เห็นควมร้อยละ 77

จากการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างผู้ที่เห็นควม พบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 คุณสมบัติที่กลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มผู้ช่วยผู้บริหารมีความเห็น แตกต่างกันมากในข้อนี้ ได้แก่ คุณสมบัติที่กำหนดว่า "เป็นข้าราชการครูสังกัดกรมสามัญศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี" โดยกลุ่มผู้บริหารเห็นควมร้อยละ 80.๑๐ กลุ่มผู้ช่วยผู้บริหารเห็นควม ร้อยละ 74.๐7

ข้อ 4. อายุของบุคคลที่ควรได้รับการคัดเลือกเข้ารับการอบรมเตรียมเป็นผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ปรากฏว่า มีผู้เห็นควมในกลุ่มรวมไม่ถึงร้อยละ 90 อายุของผู้ที่จะเข้า รับการอบรมที่กลุ่มรวมเห็นควมมากที่สุด ได้แก่ อายุของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งกำหนดว่า มีอายุระหว่าง 30 - 45 ปี โดยมีผู้เห็นควมร้อยละ 81.53 รองลงมาได้แก่ อายุของครู - อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งกำหนดว่า มีอายุระหว่าง 25 - 40 ปี ซึ่งมี ผู้เห็นควมร้อยละ 76.66

จากการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างผู้ที่เห็นควม พบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คุณสมบัติที่กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ช่วยผู้บริหารมีความเห็นขัดแย้ง กันมากภายในข้อนี้ ได้แก่ การกำหนดอายุของผู้ช่วยผู้บริหาร (ข้อ 4.2) โดยกลุ่มผู้บริหาร เห็นควม ร้อยละ 85.60 และกลุ่มผู้ช่วยผู้บริหารเห็นควม ร้อยละ 78.40

ข้อ 5. คุณลักษณะทางพฤติกรรมของบุคคลที่ควรได้รับการคัดเลือกเข้ารับการอบรม ปรากฏว่า กลุ่มรวมเห็นควมมากกว่าร้อยละ 90 ขึ้นไป ทุกคุณลักษณะที่กำหนดไว้เป็นเกณฑ์ในการ พิจารณาคัดเลือก คุณลักษณะที่กลุ่มรวมเห็นควมมากที่สุด ได้แก่ การมีลักษณะเป็นผู้นำที่ดี และ



การมีทัศนคติที่คัดค้านต่ออาชีพครู โดยมีผู้เห็นด้วยในสัดส่วนที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 99.30 รองลงมาได้แก่ การเป็นผู้มีความประพฤติเรียบร้อย ซึ่งมีผู้เห็นด้วยร้อยละ 98.95

จากการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างผู้เห็นด้วย พบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

### ตารางที่ 26

เปรียบเทียบร้อยละของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารที่เห็นด้วยเกี่ยวกับคุณสมบัติทางค่านิยมคุณวุฒิและประสบการณ์ของผู้คนที่ควรได้รับการพิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร

ข้อความ	ผู้บริหาร (N=125)	ผู้ช่วยฯ (N=162)	รวม (N=287)	ลำดับที่	Z
6. บุคคลที่ควรได้รับการพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ควรจะมีคุณวุฒิทางการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน ดังนี้					
6.1 มีวุฒิไม่ต่ำกว่าประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูงหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่เทียบได้ไม่ต่ำกว่านี้	30.40	35.80	33.45	8	0.96
6.2 ดำรงตำแหน่งครู 2 หรืออาจารย์ 1 มาแล้วไม่น้อยกว่า 4 ปี หรือ	57.60	56.79	57.14	5	0.14
6.3 ดำรงตำแหน่งครู 2 และอาจารย์ 1 รวมกันไม่น้อยกว่า 4 ปี หรือ	52.80	48.77	50.52	7	0.68

## ตารางที่ 26 (ต่อ)

ข้อความ	ผู้บริหาร (N=125)	ครู ผู้ชวษา (N=162)	รวม (N=287)	ลำดับที่	Z
6.4 คำร้งตำแหน่งผู้ชวษาครูใหญ่มา แล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือ	75.20	77.16	76.31	3	-0.39
6.5 คำร้งตำแหน่งศึกษานิเทศก์ 4 มาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือ	53.60	52.47	52.96	6	0.19
6.6 ได้คำร้งตำแหน่งผู้ชวษาอาจารย์ ใหญ่ หรือ	80.80	75.93	78.05	2	0.99
6.7 ได้คำร้งตำแหน่งศึกษานิเทศก์ 5 หรือ	63.20	59.88	61.32	4	0.57
6.8 ได้ผ่านการฝึกอบรมผู้บริหารสถาน ศึกษาตามหลักสูตรและวิธีการที่ ก.ค. กำหนด	93.60	88.27	90.59	1	1.53
7. บุคคลที่ควรได้รับการพิจารณาแต่งตั้งให้ คำร้งตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ ควรจะมี คุณวุฒิทางการศึกษาและประสบการณ์ การทำงานดังนี้					
7.1 มีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการ ศึกษาหรือปริญญาวิชาชีพอื่นที่เทียบ ได้ไม่ต่ำกว่านี้ ซึ่ง ก.ค. รับรอง	92.80	96.30	94.77	1	-1.32
7.2 คำร้งตำแหน่งอาจารย์ 1 มาแล้วไม่ น้อยกว่า 6 ปีหรือ 4 ปีสำหรับผู้ได้ รับปริญญาโทหรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่านี้ ทางการศึกษาหรือทางอื่นซึ่ง ก.ค. รับรอง หรือ	83.62	86.42	83.62	4	-1.46

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ข้อความ	ผู้บริหาร (N=125)	ผู้ช่วยฯ (N=162)	รวม (N=287)	ลำดับที่	Z
7.3 คำร้องตำแหน่งศึกษานิเทศก์ 4 มาแล้วไม่น้อยกว่า 4 ปี หรือ	52.00	50.61	51.23	10	0.23
7.4 คำร้องตำแหน่งผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ มาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือ	72.00	77.16	74.91	6	-1.00
7.5 คำร้องตำแหน่งครูใหญ่มาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือ	77.60	73.46	75.26	5	0.81
7.6 คำร้องตำแหน่งศึกษานิเทศก์ 5 มาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือ	56.00	58.20	57.14	9	-0.34
7.7 คำร้องตำแหน่งอาจารย์ 2 มาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือ	56.00	59.88	58.19	8	-0.66
7.8 ได้คำร้องตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน หรือ	83.20	85.19	84.32	3	-0.46
7.9 ได้คำร้องตำแหน่งศึกษานิเทศก์ 6	60.80	59.26	59.93	7	0.26
7.10 ได้ผ่านการฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ตามหลักสูตรและวิธีการที่ ก.ค. กำหนด	83.00	88.89	86.41	2	-1.39
8. บุคคลที่ควรได้รับการพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนควรมีคุณสมบัติทางการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน ดังนี้					

## ตารางที่ 26 (ต่อ)

ข้อความ	ผู้บริหาร (N=125)	บุคลากร (N=162)	รวม (N=287)	ลำดับที่	Z
8.1 มีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา หรือปริญญาวิชาชีพอื่นที่เทียบได้ไม่ต่ำกว่านี้ ซึ่ง ก.ค. รับรอง	93.60	94.44	94.08	1	-0.10
8.2 ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 2 มาแล้ว ไม่น้อยกว่า 6 ปี โดยได้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ไม่น้อยกว่า 1 ปี กำหนดเวลา 6 ปี ให้ทดลองเหลือ 4 ปี สำหรับผู้ได้รับปริญญาโท หรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่านี้ทางการศึกษา หรือทางอื่นซึ่ง ก.ค. รับรอง	79.20	83.95	84.32	3	0.20
8.3 ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ 6 มาแล้ว ไม่น้อยกว่า 6 ปี หรือ	56.00	54.32	55.05	7	0.28
8.4 ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 4 ปี หรือ	72.80	83.33	78.75	5	-2.16 *
8.5 ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่มาแล้ว ไม่น้อยกว่า 4 ปี หรือ	84.80	83.95	84.32	3	0.20

\* ความแตกต่างมีนัยสำคัญทางสถิติ  $p \leq .05$

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ข้อความ	ผู้บริหาร (N=125)	ผู้ช่วยฯ (N=162)	รวม (N=287)	ลำดับที่	Z
8.6 ได้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 3 และ ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา มาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี	71.20	79.63	75.96	6	-1.66
8.7 ใ้คณาการอบรมผู้บริหารสถาน ศึกษาระดับสูง ตามหลักสูตรและ วิธีการที่ ก.ค. กำหนด	86.40	90.12	88.50	2	-0.98

ตารางที่ 26 เสนอการร้อยละของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา  
ในเขตการศึกษา 9 ที่เห็นด้วยกับคุณสมบัติทางความรู้และประสบการณ์ของบุคคลที่ควรได้รับ  
การพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน (คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งผู้บริหาร  
สถานศึกษา) จากการวิเคราะห์เฉพาะผู้ที่เห็นด้วยเป็นรายข้อ ปรากฏผลดังนี้

ข้อ 6. คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งครูใหญ่ ซึ่งกลุ่มรวมเห็นด้วยตั้งแต่ร้อยละ  
90 ขึ้นไป มีเพียงข้อเดียวเท่านั้น ได้แก่ คุณสมบัติที่กำหนดว่า "ใ้คณาการฝึกอบรมผู้บริหาร  
สถานศึกษา ตามหลักสูตรและวิธีการที่ ก.ค. กำหนด" คุณสมบัติในข้อย่อยอื่น ๆ นอกนั้น มีผู้  
เห็นด้วยต่ำกว่าร้อยละ 80 คุณสมบัติที่ผู้เห็นด้วยน้อยที่สุด ได้แก่ วุฒิทางการศึกษาของครูใหญ่  
ที่กำหนดว่า "มีวุฒิไม่ต่ำกว่าประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้น  
ที่เทียบได้ไม่ต่ำกว่านี้" ซึ่ง ก.ค. รับรองว่าเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งข้าราชการครู"  
โดยมีผู้เห็นด้วยค่อนข้างต่ำมาก เพียงร้อยละ 33.45 เท่านั้น

จากการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างผู้ที่เห็นด้วยในคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง  
ครูใหญ่แต่ละข้อนั้น พบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และจาก  
การวิเคราะห์ในรายละเอียดปรากฏว่า คุณสมบัติที่ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารมีส่วนของผู้ที่

เห็นด้วยสอดคล้องกันมากที่สุด ไคแก คุณสมบัติทางด้านประสบการณ์ของครู 2 หรืออาจารย์ 1 ที่จะได้รับการพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ซึ่งกำหนดว่า "ดำรงตำแหน่งครู 2 หรืออาจารย์ 1 มาแล้วไม่น้อยกว่า 4 ปี" โดยที่กลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มผู้ช่วยผู้บริหาร เห็นด้วย ร้อยละ 57.60 และ 56.79 ตามลำดับ

ข้อ 7. คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ ซึ่งกลุ่มรวมเห็นด้วยตั้งแต่ ร้อยละ 90 ขึ้นไป มีเพียงคุณสมบัตินี้ขอเคี้ยวเท่านั้น ไคแก การกำหนดคุณวุฒิของผู้ซึ่งจะได้รับการพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ ซึ่งกำหนดว่า "มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา หรือปริญญาวิชาชีพอื่นที่เทียบได้ไม่ต่ำกว่านี้ ซึ่ง ก.ค. รับรองว่าเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งข้าราชการครู" โดยมีผู้เห็นด้วย ร้อยละ 94.77 คุณสมบัตินี้มีผู้เห็นด้วยรองลงมาในช่วงร้อยละ 80 - 89.99 พบว่า เป็นคุณสมบัติในด้านการงานการฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ตามหลักสูตรและวิธีการที่ ก.ค. กำหนด (ข้อ 6.8) มีผู้เห็นด้วย ร้อยละ 86.41 คุณสมบัตินี้ในค่านประสบการณ์ของผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนซึ่งกำหนดว่า "ใดดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน" มีผู้เห็นด้วยร้อยละ 84.32 และคุณสมบัตินี้ในค่านประสบการณ์ของผู้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 1 ซึ่งกำหนดว่า "ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 1 มาแล้วไม่น้อยกว่า 6 ปี หรือ 4 ปี สำหรับผู้ได้รับปริญญาโท หรือเทียบเท่าได้ไม่ต่ำกว่านี้ทางการศึกษา หรือทางอื่น ซึ่ง ก.ค. รับรองว่าเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งข้าราชการครู" (ข้อ 7.2) มีผู้เห็นด้วย ร้อยละ 83.62 คุณสมบัตินี้มีผู้เห็นด้วยน้อยที่สุด คือร้อยละ 51.23 ไคแก คุณสมบัตินี้กำหนดว่า "ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ 4 มาแล้วไม่น้อยกว่า 4 ปี (ข้อ 7.3)

จากการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างผู้ที่เห็นด้วย พบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจากการวิเคราะห์ในรายละเอียดเพิ่มเติม พบว่า คุณสมบัตินี้มีสัดส่วนของผู้ที่เห็นด้วย สอดคล้องกันมากที่สุด และมีสัดส่วนผู้ที่เห็นด้วยน้อยที่สุด ไคแก คุณสมบัตินี้ของผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งจากสายงานศึกษานิเทศก์ ซึ่งกำหนดว่า "ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ 4 มาแล้วไม่น้อยกว่า 4 ปี" (ข้อ 7.3) โดยมีผู้เห็นด้วยในกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ช่วยผู้บริหาร ร้อยละ 52 และ 50.61 ตามลำดับ

ข้อ 8. คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งกลุ่มรวมเห็นควย  
 ตั้งแครรอยละ 90 ขึ้นไป มีเพียงคุณสมบัติข้อเดียว ซึ่งกำหนดวุฒิของผู้ที่จะได้รับการพิจารณา  
 แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนว่า "มีวุฒิ ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา  
 หรือปริญญาวิชาชีพอื่นที่เทียบได้ไม่ต่ำกว่านี้ ซึ่ง ก.ค. รับรองว่าเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับ  
 ตำแหน่งข้าราชการครู" (ข้อ 8.1) โดยมีผู้เห็นควย รอยละ 94.08 ส่วนคุณสมบัติที่ผู้เห็น  
 ควยรองลงมาในขวงรอยละ 80 - 89.99 พบว่า มี 3 ข้อควยกัน คือ คุณสมบัติในคานผาน  
 การฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ตามหลักสูตรและวิธีการที่ ก.ค. กำหนด (ข้อ 8.7)  
 มีผู้เห็นควยรอยละ 88.50 ประสภารณของผู้ที่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ซึ่งกำหนดคว  
 "ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญมาแล้วไม่น้อยกว่า 4 ปี" (ข้อ 8.5) มีผู้เห็นควยรอยละ 84.32  
 และประสภารณของผู้ที่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 2 ซึ่งกำหนดคว "ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 2  
 มาแล้วไม่น้อยกว่า 6 ปี โดยใดดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 1 ปี กำหนด  
 6 ปี ไหลลดลงเหลือ 4 ปี สำหรับผู้ได้รับปริญญาโทหรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่านี้ทางการศึกษาหรือ  
 ทางอื่น ซึ่ง ก.ค. รับรองว่าเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งข้าราชการครู" (ข้อ 8.2)  
 มีผู้เห็นควยรอยละ 84.32 คุณสมบัติที่ผู้เห็นควยน้อยที่สุด คือ เกณฑ์คุณสมบัติของผู้ที่ได้รับการ  
 แต่งตั้งจากสายงานศึกษานิเทศก์ ซึ่งกำหนดคว "ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ 6 มาแล้วไม่  
 น้อยกว่า 6 ปี" (ข้อ 8.3) โดยมีผู้เห็นควยรอยละ 55.05

จากการวิเคราะห์ความแตกต่างระหวางผู้เห็นควย พบว่า มีความแตกต่างอย่างมี  
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในคุณสมบัติเพียงข้อเดียวซึ่งกำหนดคว "ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้  
 อำนวยการโรงเรียนมาแล้วไม่น้อยกว่า 4 ปี" (ข้อ 8.4) ซึ่งมีสัดส่วนของผู้ที่เห็นควยแตกต่าง  
 กันมากที่สุด โดยกลุ่มผู้บริหารเห็นควยต่ำกว่ากลุ่มผู้ช่วยผู้บริหาร ซึ่งมีผู้เห็นควยรอยละ 72.80  
 และ 83.33 ตามลำดับ คุณสมบัติที่มีสัดส่วนผู้เห็นควยใกล้เคียงกันและ สอดคล้องกันมากที่สุด  
 คือ เกณฑ์คุณสมบัติในคานประสภารณของผู้ที่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ ซึ่งกำหนดคว "ดำรง  
 ตำแหน่งอาจารย์ใหญมาแล้วไม่น้อยกว่า 4 ปี" (ข้อ 8.5) โดยมีผู้เห็นควยในกลุ่มผู้บริหาร  
 และผู้ช่วยผู้บริหาร รอยละ 84.80 และ 83.95 ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 9

จากการที่ผู้วิจัยได้ออกแบบสอบถามในลักษณะที่เปิดโอกาสให้ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารได้แสดงความคิดเห็นในตอนท้ายข้อความทุกข้อ ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมคำตอบและใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปเป็นข้อเสนอแนะในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ก. บุคคลประเภทอื่นที่ควรได้รับการคัดเลือกเข้ารับการอบรมเตรียมเป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

ลำดับที่

- 1 ครู - อาจารย์ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนมัธยมศึกษา (จำนวน 6 คน)
- 2 ศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษาประจำเขตการศึกษา (จำนวน 4 คน)
- 3 ผู้ประสานงานกรมสามัญศึกษาประจำจังหวัด (จำนวน 3 คน)
- 4 ครู - อาจารย์ซึ่งมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในเขตของโรงเรียนที่เปิดใหม่และมีความประสงค์ที่จะไปดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดใหม่นั้น (จำนวน 1 คน)
- 5 ครู - อาจารย์ทุกตำแหน่งสมัครเข้ารับการคัดเลือก โดยมีคณะกรรมการระดับจังหวัดเป็นผู้พิจารณาคัดเลือก (จำนวน 1 คน)
- 6 ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกคนควรให้สิทธิในการสมัครเข้ารับการอบรมโดยไม่ต้องพิจารณาคัดเลือก (จำนวน 1 คน)

ข. หน่วยงานทางการศึกษาและประสบการณ์ของครู - อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เข้ารับการอบรมเพื่อเตรียมไว้เป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดใหม่และข้อเสนอแนะอื่นๆ

ลำดับที่

- 1 เป็นข้าราชการครูสังกัดกรมสามัญศึกษา รับเงินเดือนตั้งแต่ระดับ 4 ขึ้นไป (จำนวน 5 คน)



## ลำดับที่

- 2 เป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตที่ตั้งของโรงเรียนเปิดใหม่ (จำนวน 4 คน)
  - 3 เป็นข้าราชการครูมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี (จำนวน 3 คน)
  - 4 ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดใหม่ควรจะเป็นชายมากกว่าหญิง (จำนวน 2 คน)
  - 5 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทางด้านการบริหารงานธุรการ หรืองานวิชาการ (จำนวน 1 คน)
  - 6 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทางด้านการบริหารงานเขตพื้นที่ ควรเป็นหัวหน้าหมวดวิชา (จำนวน 1 คน)
  - 7 มีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี และมีประสบการณ์ทางด้านการบริหารมาแล้วไม่ต่ำกว่า 10 ปี (จำนวน 1 คน)
  - 8 เคยเป็นผู้รักษาการในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษามาแล้ว ไม่น้อยกว่า 2 ปีการศึกษา และมีผลการปฏิบัติงานดีเกิน (จำนวน 1 คน)
  - 9 ควรยึดหยุ่นได้ในคุณสมบัติ ข้อ 2.1 - 2.3 (วุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี, เป็นข้าราชการครูสังกัดกรมสามัญศึกษา ตั้งแต่ระดับ 3 ขึ้นไป, เป็นข้าราชการครูมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 4 ปี) ถ้ามีคุณสมบัติตามข้อ 2.4 (มีประสบการณ์การทำงานด้านบริหารมาก่อน หรือกำลังปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน) (จำนวน 1 คน)
- ค. คุณสมบัติทางการศึกษา ประสบการณ์ของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เข้ารับการอบรมเพื่อเตรียมไว้เป็นผู้บริหารโรงเรียน เมื่อมีตำแหน่งว่าง และขอเสนอแนะอื่น ๆ

## ลำดับที่

- 1 ปฏิบัติหน้าที่และเป็นผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี (จำนวน 1 คน)
- 2 เคยเป็นหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนมัธยมศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี (จำนวน 1 คน)
- 3 ควรพิจารณาถึงประสบการณ์และอายุราชการของการดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมากกว่าการเป็นผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนระดับจังหวัด (จำนวน 1 คน)

ง. การกำหนดอายุของบุคคลที่เข้ารับการอบรมเพื่อเตรียมเป็นผู้บริหารโรงเรียน

มัธยมศึกษา

1. ครู - อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เข้ารับการอบรม

ลำดับที่

1. ควรมีอายุระหว่าง 30 - 40 ปี (จำนวน 19 คน)
2. ควรมีอายุระหว่าง 30 - 45 ปี (จำนวน 15 คน)
3. ควรมีอายุระหว่าง 25 - 35 ปี (จำนวน 13 คน)
4. ไม่ควรกำหนดอายุสูงสุด ควรพิจารณาจากความรู้ความสามารถเฉพาะบุคคลเป็นราย ๆ ไป (จำนวน 8 คน)
5. ควรมีอายุตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป (จำนวน 7 คน)
6. ควรมีอายุ 30 ปี (จำนวน 7 คน)
7. ควรมีอายุ 35 ปี (จำนวน 5 คน)
8. ควรมีอายุ 35 ปีขึ้นไป (จำนวน 5 คน)
9. ควรมีอายุระหว่าง 28 - 40 ปี (จำนวน 4 คน)
10. ควรมีอายุระหว่าง 35 - 45 ปี (จำนวน 4 คน)

2. ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เข้ารับการอบรม

ลำดับที่

1. ควรมีอายุระหว่าง 30 - 40 ปี (จำนวน 20 คน)
2. ควรมีอายุระหว่าง 25 - 40 ปี (จำนวน 16 คน)
3. ไม่ควรกำหนดอายุสูงสุด ควรพิจารณาจากความรู้ความสามารถเฉพาะบุคคลเป็นราย ๆ ไป (จำนวน 9 คน)
4. ควรมีอายุระหว่าง 25 - 45 ปี (จำนวน 9 คน)
5. ควรมีอายุ 30 ปีขึ้นไป (จำนวน 8 คน)
6. ควรมีอายุ 30 ปี (จำนวน 6 คน)

## ลำดับที่

7. ควรมีอายุระหว่าง 25 - 35 ปี (จำนวน 4 คน)
8. ควรมีอายุระหว่าง 30 - 50 ปี (จำนวน 4 คน)
9. ควรมีอายุระหว่าง 35 - 45 ปี (จำนวน 3 คน)
10. ควรมีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไป (จำนวน 3 คน)

จ. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่สำคัญของการเป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

## ลำดับที่

1. มีมนุษยสัมพันธ์ดี (จำนวน 48 คน)
2. มีความเสียสละในการทำงานเพื่อส่วนรวม (จำนวน 26 คน)
3. มีความซื่อสัตย์สุจริต (จำนวน 22 คน)
4. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (จำนวน 17 คน)
5. มีฐานะทางครอบครัวและทางเศรษฐกิจมั่นคง (จำนวน 17 คน)
6. มีความยุติธรรม (จำนวน 13 คน)
7. มีความขยัน อดทน และเสียสละเวลาให้แก่ทางราชการ (จำนวน 12 คน)
8. มีอารมณ์มั่นคง (จำนวน 10 คน)
9. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานด้านการบริหารพอสมควร (จำนวน 9 คน)
10. เป็นผู้ที่เชื่อถือและได้รับการยอมรับจากสังคมในท้องถิ่น (จำนวน 9 คน)
11. เป็นผู้นำแบบประชาธิปไตย (จำนวน 9 คน)
12. มีความเฉลียวฉลาดรอบรู้ในเชิงวิชาการสูงในหลายสาขาวิชา (จำนวน 8 คน)
13. มีพรหมวิหาร 4 (จำนวน 8 คน)
14. มีคุณธรรมสูง (จำนวน 8 คน)
15. เป็นผู้ศึกษาคนควาและค้นคว้าอยู่เสมอ (จำนวน 7 คน)
16. มีบุคลิกภาพดี (จำนวน 6 คน)
17. มีความสุขุมรอบคอบในการทำงาน (จำนวน 5 คน)
18. มีความจริงใจในการทำงาน (จำนวน 5 คน)

ลำดับที่

- 19 มีสุขภาพดี (จำนวน 5 คน)
- 20 มีใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (จำนวน 5 คน)
- 21 ไม่หมกมุ่นในการพนัน หรือติดสุรา (จำนวน 4 คน)
- 22 มีความรอบรู้และมีประสบการณ์การบริหารงานทุกด้าน โดยเฉพาะทางด้านวิชาการ และธุรการ (จำนวน 4 คน)
- 23 มีความเชื่อเพื่อให้ออมอารีย์แก่ผู้ร่วมงาน (จำนวน 3 คน)
- 24 เป็นผู้มีความเจนจัดในระเบียบปฏิบัติของทางราชการ (จำนวน 3 คน)
- 25 เป็นคนตรงต่อเวลา (จำนวน 3 คน)

ฉ. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณวุฒิ ประสบการณ์และคำอื่น ๆ ในการพิจารณาแต่งตั้ง

ครูใหญ่

ลำดับที่

- 1 มีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาหรือปริญญาวิชาชีพอื่นที่เทียบได้ไม่ต่ำกว่านี้ ซึ่ง ก.ค. รับรองว่าเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งข้าราชการครู (จำนวน 9 คน)
- 2 มีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบริหารการศึกษา (จำนวน 3 คน)
- 3 มีวุฒิปริญญาตรีหรือปริญญาโททางการบริหารการศึกษา (จำนวน 3 คน)
- 4 มีวุฒิปริญญาตรีและมีประสบการณ์ทางการบริหารมาแล้วไม่น้อยกว่า 4 ปี (จำนวน 2 คน)
- 5 มีวุฒิปริญญาตรีและเป็นข้าราชการครูรับเงินเดือนในระดับ 4 (จำนวน 2 คน)
- 6 เป็นอาจารย์ 1 เคยผ่านการอบรมเตรียมเป็นผู้บริหาร และเคยเป็นผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี (จำนวน 2 คน)
- 7 ควรพิจารณาแต่งตั้งจากข้าราชการครูที่ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนเป็น อันดับที่ 1, ครู - อาจารย์ เป็นอันดับที่ 2 และตำแหน่งอื่น ๆ ในลำดับถัดไป (จำนวน 2 คน)
- ๘ ครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดใหม่ควรเป็นชายมากกว่าหญิง (จำนวน 2 คน)

## ลำดับที่

- 9 ครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดใหม่ ควรพิจารณาแต่งตั้งจากราชการครูที่มี  
ภูมิลำเนาอยู่ในท้องถิ่นนั้น (จำนวน 1 คน)
- 10 มีประสบการณ์ในการสอน หรือเป็นครูฝ่ายปฏิบัติการมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี  
(จำนวน 1 คน)
- 11 สำหรับผู้มีวุฒิทางวิชาชีพอื่น ๆ ควรดำรงตำแหน่งเป็นผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมาแล้ว  
ไม่น้อยกว่า 5 ปี และผ่านการอบรมเตรียมเป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วย  
(จำนวน 1 คน)

ข. ขอเสนอแนะเกี่ยวกับการพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่

## ลำดับที่

- 1 ดำรงตำแหน่งครูใหญ่มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี (จำนวน 2 คน)
- 2 ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ระดับ 5 มาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี (จำนวน 1 คน)
- 3 ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 2 มาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี และเคยดำรงตำแหน่งเป็นผู้  
ช่วยอาจารย์ใหญ่มาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี (จำนวน 1 คน)
- 4 ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 1 สำหรับผู้ได้รับปริญญาโทควรมีตำแหน่งเป็นหัวหน้าหมวดวิชา  
มาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี (จำนวน 1 คน)
- 5 มีวุฒิปริญญาตรี หรือปริญญาโททางการบริหารการศึกษา (จำนวน 1 คน)

ข. ขอเสนอแนะเกี่ยวกับการพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน

## ลำดับที่

- 1 มีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโททางการบริหารการศึกษา (จำนวน 2 คน)
- 2 ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน ควรจะเป็นผู้ที่เคยดำรงตำแหน่ง หรือรักษาการใน  
ตำแหน่งอาจารย์ใหญ่มาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี (จำนวน 1 คน)

ลำดับที่

- 3 อาจารย์ 2 หรืออาจารย์ 3 ที่กรมสามัญศึกษาได้พิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนที่มีปริมาณงานอยู่ในเกณฑ์ที่จะแต่งตั้งให้เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนได้ ควรพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ไม่ควรกำหนดว่าต้องเป็นผู้บริหารสถานศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี (จำนวน 1 คน)
- 4 การแต่งตั้งผู้อำนวยการโรงเรียน ควรพิจารณาตามปริมาณงานที่บริหารอยู่ในปัจจุบันมากกว่าคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง (จำนวน 1 คน)
- 5 ควรพิจารณาแต่งตั้งจากข้าราชการครูที่เคยดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารมาแล้วทุกระดับ กล่าวคือ เคยดำรงตำแหน่งครูใหญ่ และอาจารย์ใหญ่ มาแล้ว (จำนวน 1 คน)

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย